

פרופ' אורי זליגסון

(תרצ"ז-תשפ"ב)

פרופ' אורי זליגסון היה רופא מוערך, מייסד וחלוץ בתחומי קרישת הדם בישראל. הוא הקים את המכון ההמטולוגי בבית החולים איכילוב ועמד בראשו, ולאחר מכן הקים את המכון לקרישת הדם ואת החטיבה להמטולוגיה במרכז הרפואי שיבא, תל השומר.

פרופ' זליגסון נולד בישראל להורים שעלו שנים ספורות לפני כן מגרמניה. הוא גדל בתל אביב ולמד בגימנסיה שלוה. את לימודי הרפואה למד בבית הספר לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים, ואת התמחותו – ברפואה פנימית ובהמטולוגיה – עשה במרכז הרפואי שיבא.

ב-2004 הקים פרופ' זליגסון את מכון עמליה בירון לחקר קרישת הדם באוניברסיטת תל אביב ועמד בראשו ואף לימד באוניברסיטה עד פרישתו ב-2017. הוא זכה לכבוד רב בעולם וכיהן בתפקידים בכירים בגופי מחקר בין-לאומיים, כגון החברה הבין-לאומית לקרישה (ISTH) והחברה האמריקאית להמטולוגיה (ASH). כבר בשנת 1972 הוא הקים במרכז הרפואי שיבא את המרכז הלאומי לחולי המופיליה ומונה לסגן מנהל המרכז הרפואי שיבא. בתפקידו זה הוא הקים את ועדת הלסינקי הראשונה בישראל.

לאקדמיה הלאומית הישראלית למדעים הוא נבחר ב-2001, והשתייך לקבוצה קטנה של חברי האקדמיה המונה רופאים פעילים המעניקים טיפול רפואי לחולים, מעל ומעבר לעבודתם כחוקרים ולתרומתם המדעית.

מחקריו של פרופ' זליגסון התמקדו במחלות דם ובקרישיות יתר תורשתית. הוא גילה שארבע מחלות דם גנטיות שכיחות במיוחד ביהודים בני עדות שונות. הוא גם הראה שחסר תורשתי באחד ממרכיבי הדם הקרוי פקטור 11 בא לידי ביטוי בדימום מוגבר בעקבות פעולות כירורגיות שונות. כמו כן הוא מצא ששיעור ניכר מהאשכנזים נושאים גנים שעברו מוטציה וגרמו לחסר בפקטור הזה. הודות לגילוי שכיחות גבוהה זו נעשים ברחבי תבל מבחני מעבדה לאיתור החסר הזה בכל יהודי אשכנזי שעומד לעבור ניתוח, מה שהביא להצלת חיים. דורות של חוקרים ושל מתמחים גדלו והתפתחו בצל קורתו של פרופ' זליגסון. המחקרים המרשימים שלו ושל עמיתיו הביאו להישגים רבים וקידמו את הבנת מנגנוני המערכת של קרישת הדם ומחלות הקשורות למערכת זו בארץ ובעולם.

המחקר פורץ הדרך של פרופ' זליגסון זיכה אותו בפרסים יוקרתיים רבים בארץ ובעולם, כולל פרס רוברט גרנט, שהוא העיטור הגבוה ביותר של החברה הבין-לאומית לקרישת הדם.

יהא זכרו ברוך.

כתבה: נשיאת האקדמיה לשעבר וידידתו של פרופ' זליגסון, פרופ' רות ארנון